

ПРОБЛЕМА РОЗВИТКУ ЗВ'ЯЗНОГО МОВЛЕННЯ СТАРШИХ ДОШКІЛЬНИКІВ В ЛІНГВІСТИЧНІЙ ЛІТЕРАТУРІ

Пріоритетними напрямками модернізації дошкільної освіти, що спрямовані на різнобічні за змістом перетворення у навчально-виховній діяльності, є глибоке засвоєння мовних норм, формування мовленнєвих умінь і навичок, підвищення рівня культури українського мовлення. За визначенням В.О. Сухомлинського, освітня установа має навчити дітей „спостерігати явища навколишнього світу, думати, висловлювати думки про те, що я бачу, думаю, спостерігаю, читаю, пишу” [6, с.19]. Вміння орієнтуватися у навколишньому середовищі є надзвичайно важливою умовою особистісного розвитку дитини, що зумовлює необхідність розвитку комунікативної та соціальної компетентності вихованців. Засобом реалізації соціально-психологічних властивостей (комунікативних, інтерактивних та ін.), через які виявляється комунікативна та соціальна компетентність особистості, є зв'язне мовлення.

Теоретичний аналіз дослідження розвитку зв'язного мовлення в лінгвістичній і науково-методичній літературі дозволяє виділити цілий ряд аспектів вивчення поставленої проблеми.

Перш за все це наявність варіативності у визначенні суті поняття “зв'язне мовлення”.

У лінгвістичній літературі “зв'язне мовлення” визначається як спілкування. Проблему спілкування висвітлено у дослідженнях учених Ф.С. Бацевича [2], О.О. Бодальова [3], Н.Л. Коломінського [4], М.І. Лисіної [5] та ін.

Як зазначають вчені, спілкування – це комплексне поняття, що охоплює всі можливі типи процесів взаємодії і взаємозв'язку людей: інформаційний (обмін інформацією), інтерактивний (зв'язки і вплив учасників), і перцептивний (сприйняття органами чуттів). Так, зокрема, Ф.С. Бацевич у межах наукового напрямку лінгвістики визначає спілкування як сукупність зв'язків і взаємодій людей, суспільств, суб'єктів, класів, груп, особистостей, в яких відбувається обмін інформацією, досвідом, уміньми, навичками та результатами діяльності. До структури спілкування входять комунікативний, інтерактивний, перцептивний компоненти.

Спілкування як процес міжособистісної взаємодії розглядали в різні часи В.М. Бехтерев, Б.Г. Ананьєв, А.В. Біляєв, М.І. Лисіна та ін. [1; 5].

Як визначає Б.Г. Ананьєв, спілкування - складний багатоплановий процес установа і розвитку контактів між людьми, що викликається потребами спільної діяльності і включає обмін інформацією, вироблення єдиної стратегії взаємодії, сприймання і розуміння іншої людини [1].

Отже, численні дослідження дитячого мовлення, зокрема старших дошкільників, доводять наявність у них певної орієнтації в ситуації спілкування, здатності розуміти співрозмовника на емоційному рівні, які,

однак, ще необхідно розвивати, а також готовності висловлюватися у різних формах.

Література

1. Ананьев Б. Г. Избранные психологические труды : в 2 т. / Борис Герасимович Ананьев; ред. А. А. Бодалев. – М. : Педагогика, 1980. – Т. 1. - 287 с.
2. Бацевич Ф.С. Основи комунікативної лінгвістики : [підручник] / Ф. С. Бацевич. – К. : Академія, 2004. – 342, [2] с.
3. Бодалёв А. А. Психология о личности / Алексей Александрович Бодалёв– М. : Изд-во МГУ, 1988. – 187, [3] с.
4. Коломинський Н. Л. Психологічні основи розвиваючого навчання / Н.Л. Коломинський. – 1979. - № 3. – С. 22-28.
5. Лисина М. И. Проблемы онтогенеза общения / Мая Ивановна Лисина ; НИИ общей и пед. психологии. – М. : Педагогика, 1986. – 143, [2] с.
6. Сухомлинський В. О. Серце віддаю дітям / В. О. Сухомлинський. – К. : Рад. школа, 1969. – 247 с.

УДК [37.016:745/749:001:676.823]:373.3(043.2)

МАЙБОРОДА І.Е., ФЕДОРІЧКА О.І.
Мукачівський державний університет

ВИКОРИСТАННЯ ЛЕПБУКІНГУ НА УРОКАХ ТРУДОВОГО НАВЧАННЯ У ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ

Нова українська школа вимагає від сучасного вчителя нових підходів до навчання дітей, нових форм і методів роботи, нестандартних підходів до засвоєння навчального матеріалу. Одним із ефективних, цікавих, новітніх методів організації навчальної діяльності з молодшими школярами є лепбукінг. Саме поняття «лепбук» нещодавно з'явилося на нашому інформаційному просторі, але поволі завойовує популярність.

Сьогодні система початкової освіти зазнає суттєвих змін. Важливим аспектом освіти є формування у дитини «навчити вчитися самому». Перед педагогом стоїть завдання навчити дитину ставити перед собою мету і завдання, знаходити способи їх вирішення, а головне знаходити потрібну інформацію для вирішення поставленого питання серед величезної кількості джерел інформації. Коли дитина сама діє з об'єктами, вона краще пізнає навколишній світ, тому пріоритет в роботі з учнями слід віддавати практичним методам навчання.

На зміну традиційному приходять продуктивне навчання, яке спрямоване на розвиток творчих здібностей, формування у школярів інтересу до творчої трудової діяльності. Одним з перспективних методів, які сприяють вирішенню даної проблеми, є леп бук [3].

Термін «лепбук» (з англійського «lapbook» – книга на колінах) вперше використала у своїй домашній школі мати та письменниця з Вірджинії Теммі Дабі. Вона узагальнила досвід використання різноманітних міні книг, автором створення яких була Діна Зайк ще у вісімдесятих роках минулого сторіччя. Саме Діна Зайк запропонувала використовувати так звані foldables – складені

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>